

BÁCSMEGYEI NAPLÓ.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: egész évre 16 kor. félévre 8 kor,
negyed évre 4 kor. Vidékre: egész évre 20 kor.
félévre 10 kor. negyed évre 5 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Megjelenik naponként reggel, kivéve hétfőn.

Laptulajdonosok és főszerkesztők:

JANIGA JÁNOS dr. és VOJNICH GYULA dr.

Szerkesztőség:

Kossuth-u. 12. sz., Manojlovits ház. Telefon sz. 11

Kiadóhivatal:

HEUMANN MÓR könyvkereskedése, Szabadkán.
Telefon sz. 85.

Kinek van igaza?

Kossuth Ferencnek bizonyára igaza van; igaza van annak dacára is, hogy pártjának mostani parlamenti harcmodorát elítéli a leghatározottabban, s a legerélyesebben elhárítja magáról azt a felelősséget, mely a nemzetre nézve támadható baj miatt háramlik azokra, akik küzdelmeikkel az erőszak politikáját provokálják.

Kossuth Ferencnek igaza van. A törvényen kívüli állapotot okvetlenül meg kell szüntetni, mintahogyan nem kellett volna Széll Kálmánt e törvényen kívüli állapotba kényszeríteni. A törvényen kívüli állapot erőszakolását ma elfogadhatóan nem idokolhatjuk.

Az ex lex erőszakolásának bizonyára lehetne alapja, lehetne oka, kötelességgé is válhatnék ez az erőszakolás abban az esetben, ha az időszerű kormányok tagadnák a nemzeti követelések jogosságát, vagy azok megvalósításának lehetőségét. Ezt azonban a kormányok egyike sem tette. Nem a Széll kormány, de utódja sem. Még Andrássy is elismerte e követelések jogosságát, habár megvalósításuk akadályainak elősorolásánál túl is lőtt a célon. A kormányok csak időszerűtlennek tartják e kérdést, s a fokozatos haladás elméletének hívei. Időszerűtlennek tartják már csak azért is, mert hiszen az ellenzék is egészen alkalmasszerűtlenül hozta napirendre a követeléseket, melyeket nyugodni, pihenni, érintetlenül hagyni addig, mig nem az ujonczjutalék szaporítására vonatkozó s a napirendről levett törvényjavaslatot tárgyalni nem kezdték.

Hát ha őszinték akarunk lenni, még ezen javaslat tárgyalásának elején sem hangoztatták a nemzeti követeléseket, hanem csupán csak a katonai javaslatoknak a napirendről való levételét követelték merően nemzetgazdasági szempontból, aminthogy a törvényhatóságok feliratai is kizárólagosan ezt célozták. A nemzeti követelések hangoztatásába inkább mintegy ötletszerűen mentek bele,

hogyan fegyverük legyen a katonai javaslatokkal szemben.

Ez az ötletszerűség bizonyára nem von le semmit a követeléseknek reánk, magyarokra nézve abszolút értékéből, de azért jellemző.

Jellemző pedig azért, mert az ötletszerűség maga lehetetlenné teszi a mai politikai, társadalmi de különösen közgazdasági viszonyok között a nemzeti követeléseknek hirtelen, elő nem készített kérészekolását. Azt azonban nyilvánvalóvá teszi, hogy az erőszakolással megteremtik az erőszak elmaradhatatlan reakcióját: az ex lex végét. Megteremtik pedig ezt azokkal szemben, akik a követeléseknek nemcsak jogosságát ismerik el, hanem programmal valják ezen követeléseknek fokozatos megvalósítását.

Az így provokált erőszakos politikában a nemzeti követelések ha nem is szenvedhetnek csorbát, de bizonyára gyengülhetnek a tudatos törekvések még a legőszintébb lelkületekben is.

Kossuth Ferencnek tehát feltétlenül igaza volt, mikor az indemnitás megadására vonatkozólag feltétlenül elfogadta a többség álláspontját. Igaza volt tételének feállításában, igaz és őszinte volt annak megindokolásában is.

De az ex lexet erőszakoló ellenzék, mely így már nem a nemzeti érdekekkel összhangban küzd a nemzeti követelésekért, veszedelmet rejt magában közgazdasági szempontokból. Amíg az első sorban felvetett célért küzdöttek, s provokálták a törvényen kívüli állapotot, ezen állapotnak jogosságát mindenki elismerte. Amint azonban elérték az első célt, akkor a törvényen kívüli állapotnak további erőszakolása az ellenzék részéről nem csak erőszakolása a veszedelmes politikai reakciónak, hanem egyszerűen erőszakolása a gazdasági válság kezdetének is, amitől, Isten óvjon meg bennünket, s amit a Kossuth párt egyrésze belátott.

Ezért van igaza Kossuth Ferencnek akkor, mikor a többségnek igazat adott. Ez nem a nemzeti követeléseknek fel-

dása, mert aki ezeket feladná, undok árulója lenne nemzetének, hanem igenis a nemzeti követelések, az örök, a letagadhatatlan, a szent nemzeti jogok kiépítéséhez szükséges alap megszilárdítása, aminthogy megszilárdításnak valljuk azt a munkát is, melylyel a már alvófélben lévő nemzeti öntudatot a lefolyt küzdelmek elaludni nem engedték, ami ellen Széll Kálmán sem tiltakozott, amit Apponyi maga is elősegített.

Tizennyolcz bukott tanító jelölt.

Nagy szám, érthetetlenül nagy szám. *Enyien buktak ugyanis a szabadkai állami tanítóképzésben a képesítőn. Tizennyolczan ötven néhány közül,* mikor tavaly hatvan és néhány közül alig buktak hatan. Megdöbbentő ez az eredmény és bárhol is keressük a magyarázatot, olyant, mely minden tekintetben megnyugtató, nem találunk.

De nehéz is keresni magyarázatot, mert hiszen a tanári kart vádolni nem lehet. De kérdés, vajjon vádolható-e ez a tizennyolcz megbukott, akik közül kettő már képesítést sem nyerhet, tizenhat pedig csak karácsonykor szerezheti meg.

Mi ezeket a bukottakat sem tudjuk föltétlenül vádolni. De hogyan eshetett meg az, hogy ötven növendék feleresztenek a negyedik éves tanfolyamra, s ekkor egyszerre egyharmada az ötvennek nem tudja letenni a képesítőt? *Egyharmada!*

Ez sok és épen ezért találjuk meg nehezen a magyarázatot, mert ismétljük, a tanári kart addig, míg az eredmény okáról tőlük részletes felvilágosítást nem kértünk, nem merjük vádolni.

Egy tanulságot azonban már is szereztünk. Ez a következő: talán nem kellene ötvenet a képesítő elé bocsátani, ha abból egy harmadánál több elbukik.

A ház felosztása.

A mai országgyűlés megnyitása előtt hire futott a folyosókon hogy minisztertanács van, melyen résztvesznek az új kormány összes tagjai s melyre csakhamar behívják Kossuth Ferencet is.

— Miről van szó? — kérdezték mindenki a folyosón.

S csakhamar az a hír terjedt el, hogy Khuen-Héderváry miniszterelnök e hét végén, legkésőbb szombaton Bécsbe akar utazni, hogy a királynak referáljon s ekkorra kimerítő előterjesztést szeretne tenni a felségének, *még pedig vagy a vívmányok megadására, vagy a Ház fölőslatására.*

Legalább a folyosói hírek ezt beszélték.

Országgyűlés.

A mai országgyűlésen a ház elé terjesztették a királyi döntést, melylyel a kvótát 1903. július hó 1-től, 1904. június hó 30-ig eldönti. *Rátkaynak* a kormány ellen intézett heves támadása, *Ugron Gábor, Buzáth Ferencz* és *Héderváry* beszéde utau elhatározza a ház, hogy a kvótadöntésről szóló kormánytírat ki fog nyomtatni és napirendre tűzteni.

Dániel elnök folytatta ezután az előterjesztéseket és ezek során bejelentette, hogy *Kossuth Ferencz* sürgős indítványt jegyzett be a vám- és kereskedelmi törvényjavaslatnak a vámtarifától való elkülönítése és a magyar önálló vámtarifa tárgyában. (Tetszés a baloldalon.) Az elnök az indítvány megokolására a hétfői napot tűzi ki.

Ezután *Kolozsváry* honvédelmi miniszter jelentette, ki a tegnap hozzá intézett kérdésre, hogy az aratás idejére *behívott póttartalékosok szabadságolása miatt intézkedett*, amiért az egész ház megéljenezte.

Ezután a miniszterelnök jelentette ki, hogy *az 1899. XXX. törvényzikk megváltoztatására nem gondol.*

Az erre következő szünet után *Polonyi Géza* beszélt.

A kishéri uradalom gazdasága.

— A gazdakör tanulmányutja alkalmából. —
V.

A gözeke ez időtől kezdve különösen kapások alá s létesítendő luczernásoknál használtatnak. A szántási fölmerült költségekből esik holdankint a 32 centiméter mély szántásra 7 frt 70 kr., a 24 cm. mély szántásra 5 frt 78 kr.

A talajjavítás terén tett intézkedések közül az alagsóvezetés és rétöntözés érdemelnek figyelmet. Ezek közül legelső volt a vízlevezető árkok készítése, amely árkok 1881-ben 14539 frt 97 kr. költséggel 70387 folyó m. hosszban készültek el. Ennek kiegészítését képezte 1881—1890-ig terjedő időben az alagsóvezetés, a mely munkálat körébe 1481 hold és 170 négyszögöl terület vonatott be. Hogy mily nagy hatása volt az alagsóvezetésnek, kitűnik azon körülményből, hogy az azelőtt jóformán művelhetetlen területek könnyen művelhetőkk s rendes termőkké váltak.

A rétek öntözése részben hát, részben lejt csergedezésre van berendezve. Jelenleg összesen 317 hold rétterület árasztható el vízzel.

A rétek öntözéséhez hiányzó víz pótlása akként történik, hogy a víz mesterséges töltések által létesített medenczében gyűjtetik össze, — ennek daczára azonban az öntözés tökéletesen csak nagyobb csapadék után és legtöbb esetben csak tavasszal végezhető ki elégitő mértékben.

A legfontosabb piaci termény a gabonaművek között a buza, a rozs már csak csupán a birtokon alkalmazott tisztviselők és cselédek terményjándóságának előállítására s

a ménesbéli katonák kenyérszükségletének fedezésére természetlik. Fontos miveleti növény továbbá az árpa, mely különösen négy fajtában (*Gold Mellon, Oregon, Chevalier, Pedigree*) természetlik. A tengerit nagyrészen kiszorította a burgonya, a mely a közeli keményítő gyár részére termeltetik nagyobb mértékben, minthogy az itteni körülmények és azon fontos tényező, hogy minden átadott q burgonya után 40% törköly ingyen szolgáltatatik vissza, — a burgonya termelés kiterjesztését indokoltá tette.

Tavasszal az őszi vetések mind meghengereztetnek és részben fogasoltatnak is, szintegy a tavasziak kikelés után hengereztetnek. A tengerit, mihelyt két levele megerősödött, megfogasolják. Az első kapálással rendszeren egyidejűleg történik a ritkítás is. A töltögetés kizárólag fogatos eszközökkel végeztetik. A szeptember elején letört tengeri mindjárt gondosan osztályozva kerül görékba és tavasszal gőzerővel hajtott morzsolón morzsolatnak le.

A burgonyát kikelés után megfogasolják, utánna megjárja a lókapa, szükség szerint kézi kapálás és végül fogatos töltögetés következik. Kiszedése nagyobbrészt a burgonya szedő gép után kézzel történik, ezután a burgonyatáblák még 2—3-szor megfogasoltatnak és a fogasolás után ismételtlen megszedetnek. A répa, mihelyt a sorok megkülönböztethetők, s arabolva és egyelve lesz és szükség szerint még 2—3-szori kapálásban részesül.

A rétekre és a legelőkre kihordott keverék trágya egyenletesen szét terítettik, a vakondturások, hangyabolyok elsimittatnak. A moharétboronával szőlőben, hosszában összehuzatnak s az esetleg reá kerülő levelek és ágak kézi gereblyével eltávolittatnak.

A birtoknak legutolsó öt év alatt a főbb kulturnövényekben elért holdankinti átlagai a következők:

Őszi buza 991 kilogramm, őszi rozs 901 kilogramm, tavaszi árpa 821 kilogramm, zab 700 kilogramm, tengeri 1333 kilogramm, takarmányrépa 18487 kilogramm, burgonya 6871 kilogramm, szálás takarmányfélék 1744 kilogramm.

(Folyt. köv.)

Törley Gyula.

H I R E K.

Szabadka, július 2.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter *Salgó László* bajai kir. járásbírósi joggyakornokot az apatini kir. járásbíróshoz aljegyzővé nevezte ki. — A szegedi kir. ítélőtábla elnöke *Czeiz Lajos* szabadkai kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** A m. kir. igazságügyminiszter *Weisz Ármin* szabadkai kir. törvényszéki irnokot a bajai kir. járásbíróshoz helyezte át.

— **Anyakönyvi kinevezések.** A belügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bács Bodrog vármegyében az apatini kerülethez tartozó *Apatin melletti telep* elnevezéssel, önálló anyakönyvi kerületé alakította s ezen új anyakönyvi kerület anyakönyvvezetőjévé *Szalay Zsigmond* ideiglenes jegyzőt, továbbá a kolluthi anyakönyvi kerületbe *Preszly Aladár* községi irnokot, a veprovácziába pedig *Michler Boldizsár* segédjegyzőt anyakönyvvezető helyettesekké nevezte ki.

— **Tüdővész szanatórium Szabadkán.** Örvendetes törekvésről értesülünk. Szabadkán, a tüdővész szempontjából a statisztika szerint az ország legegésztelenebb városában tüdővész szanatóriumot, s csak a *Mária Valéria* kórház kibővítésével tervezik, de már ez is nagy haladást jelez. A holnapi kórházügyi bizottság az ügygel már talán érdemileg is fog foglalkozni. Vajjon nem lehetne-e a Bács-Bodrog megyei fiók orvosszövetségnek már megpendített szándékával egyesíteni a szabadkaiak szándékát és egy nagyobb szabású szanatóriumot építeni Szabadkán? Erős akarattal minden megy.

— **Sz. Prielle Kornélia Abbáziában.** A Nemzeti Színház nagynevű művésznője Sz. Prielle Kornélia, a ki nyári szünidejét már évek óta Palicsunkon szokta tölteni, az idén orvosai tanácsára kénytelen nélkülözni kedvencz üdülőhelyét, mert orvosai Abbáziát ajánlották neki, a hova már megis érkezett. A nagy művésznő ugy lelkiileg, mint kedélyileg igen jól érzi magát és remélhető, hogy a tengeri fürdőzés megifjító ereje meggyengült szervezetét is teljesen rendbe hozza.

— **20 éves jubileum.** Szép ünnepe volt tegnap a szent Teréz egyház egyik kitünő káplánjának, *Knézy Péter* urnak. Papságának 20 éves évfordulóját ünnepelte, a mely ünnepélyen ott láttuk *Pertics Mihály* nyug. árvaszéki elnököt, *Mamuzsich Félix* h. kanonok plébános urat, dr. *Kőszeghy Mihály* kalocsai kis-szeminárium alkormányzót s a kath. papságot szép számban. A kedélyes lakoma alkalmával sok szép felköszöntő hangzott el az ünnepeltre, aki papi érdemben hivatásának teljesítésével és hazafiui lelkesedésével kitünő példaképe az igazi munkás rom. kath. magyar papságnak. Kívánjuk, hogy buzgó munkálkodásának jutalmául minél hamarab b nyerve el az érdemlett jutalmat: társadalmunk osztatlan elismerését és fensőbbségének méltánylását.

— **Adomány.** Richter Ferencz harisnyagyáros az elaggott szegénysorsu iparosok segélyalapja javára folyó évi június hó 30-án egy esetből kifolyólag az ipartestület pénztárába 8 koronát befizetett és az ipartestületi dalárda pártoló tagjai közé belépett.

— **Halálozás.** Weidinger Sándor, tekintélyes zombori kereskedő, Budapest-en a szanatóriumban meghalt. Temetése ma lesz Zomborban. Temetésére átment a szabadkai izraelita templom teljes énekkara.

— **A keresztény szövetkezetek vidéki értekezletei.** A keresztény szövetkezetek központja alkalmas vidéki központokon a kötelékébe tartozó szövetkezetek számára értekezletet fog tartani. A bácsmegyei, Duna-és Tisza-közti szövetkezetek számára Csantavéren augusztus hó 15-én fog az értekezlet megtartatni.

— **dr. Lukáosy István,** lapunk belmunkatársa hosszabb tanulmányuttra Franciaországba utazott.

— **Szeged és Szabadka.** A szegediek új templomot akarnak építeni. Ezért átirt a szegedi tanács Szabadka tanácsához, bocsátaná rendelkezésére az itt épült templomok terveit és költségvetéseit. Ezt a kérelmet Szabadka tanácsa teljesíteni is fogja.

— **Rajz-kiállítás.** Csóvits Ilonka, festő művész növendék, f. hó 4, 5 és 6-án rajz tanulmányait a »Pest szálloda« kistermében kiállítani fogja. A kiállított rajzok a nevezett napokon d. e. 9 órától d. u. 6-ig belépti díj nélkül tekinthetők meg.

— **A verbászi mandátum.** A verbászi kerület jelöltjei ismét megszapordtak. A kerület szocialistái Groszmann Miksát a magyarországi-szocialdemokrata párt vezetőségének tagját léptetik föl. Grosszmann mult hó 28-án bejárta a kerület négy községét, Kiskért, Kuczorát, Ó- és Uj-Verbászt s program beszédeket tartott.

— **A kórházi bizottság ülése.** A kórházi bizottság szombaton délelőtt ülést tart, melyen több, kívánló fontosságú tárgy kerül döntés alá. Így az ápolónővéreknek kettővel leendő szaporítása, egy új segédorvosi állás kreálása, az elmebeteg osztály kerítésének emelése, a gazdasági épület alapincézése és a tegnap megtartott szénszállítási árlejtés felülbíráása.

— **Teljesíthetetlen feladat.** Hogy milyen nehéz egy báli tudósító helyzete, legkutatansabban bizonyítják az érettségisek táncmulatságáról kapott báli riportok. Különösen az ilyen nyári mulatságokon igen nehéz a legkörültekintőbb figyelem mellett is pontosan hozni a jelenvolt hölgyek névsorát, mert a közönség igen szétszórtan szórakozik és sok az olyan fiatal leányka, a ki először jelenik meg a nyilvánosság előtt. Így nálunk is kimaradt Csajkás Margitka és még többen a névsorból, a kiknek neveit most már azért sem akarjuk mind felsorolni, nehogy ismét kifelejtünk valakit.

— **Iskolai ünnep.** A bajai izr. hitközség szép ünnepség keretében ülte meg polgári iskolája igazgatójának, Erdős Jakabnak huszonöt éves jubileumát. Az iskolák vezetői, a községi előjáróság és a volt tanítványok népes küldöttsége kereste föl a jubiláló igazgatót s délután az iskola záróvizsgálatát tartották meg s az ünnepeltnek diszes ajándékokat nyújtottak át. Este lakoma volt.

— **Községi levelek portómentessége.** A községek levelei csak részben élveznek portómentességet az államtól. Az olyan levelek után, melyeket átruházott állami hatáskörben küldenek, nem fizetnek portót, egyéb községi ügyek után azonban épp úgy, mint bármely magánfél. Arad vármegye segíteni óhajt ezen az állapoton és felirt az országgyűléshez a községi levelek teljes portómentességét kérve. A feliratot pártolás végett most küldi szét a törvényhatóságoknak.

— **Adomány a muzeumnak:** Szemmáry János helybeli vendéglős a muzeumnak 68 drb. régi pénzt ajándékozott. Közöttük igen érdekes példányokat. Adományáért az egyesület e helyen is köszönetet mond.

— **A szegedi tanoncz-munka kiállítás.** valószínűleg igen érdekes lesz. Több százra fog rugni a kiállítóknak a száma. Szabadkáról magáról eddig százkilencz kiállító jelentkezett.

— **Vécsey főhadnagy.** A kettős szerelmi dráma egyik hőse, Vécsey Ervin főhadnagy már teljesen jobban érzi magát, úgy, hogy tegnap el is hagyta a helyőrségi kórházat. Egyelőre azonban, míg egészsége teljesen helyre nem áll, nem lép aktiv szolgálatba.

— **A helybelli közkönyvtár egylet látogatottsága.** 1903 év június havában: Házi használatra kivettek: Szépirodalmi 132 mű. Tudományos 35 mű. Összesen: 167 mű. Az egyesület vagyona szaporodott: Könyvtár: Szépirodalmi 4 mű 4 kötet. Tudományos 50 mű 64 kötet. Összesen: 54 mű 68 kötet. Muzeuma: állat gyűjtemény 2 drb ásvány 2 drb. régi pénz 4 drb. néprajzi 1 drb. Összesen 9 drb. A museumot látogatták: 1319.

— **Anyakönyvi hírek. Meghaltak:** Sárcevecics Julia 4 napos, Terhes Ilona Anna 10 hónapos, Fátyol Etel 17 éves, Svraka Terez 18 éves, Andrasics Mátyás 18 éves. Szül. 8 4 fi: 4 leány. *Eljegyzés:* Nagy Varjas Sándor, Kovács Etellel.

— **Állatforgalom az országos vásáron.** A f. évi június hó 29 és 30-án megtartott országos vásár alkalmával összesen 4110 drb, jószág lett felhajtva s ebből 2445 drb cserélt gazdát, és pedig 1066 lóból 404 drb, 403 birkából 84 drb, 809 ököből 354 drb, 608 tehénből 387 drb, 361 tinóból 252 drb, 326 üszöböl 124 drb, 246 szopós bikából 124 drb, 187 drb szopós üszöböl 89 drb 104 bivalyból 36 drb, 796 juhból 554 drb és 120 drb kosból 42 drb kelt el. A sertés forgalom a sertészárlat miatt szünetelt. Kiadatott 506 drb új marhalevél és 1889 drb átruházó marhalevél.

— **Elgázolt gyermek.** Ma délután Brindza városi kocsis hajtott végig a Csernovics-utcán. A VIII. körü rendőr laktanya előtt Pozsaluk Ferencz 3 éves gyermeke került a kocsikerekei alá, melyek a kis gyermek lábáról lehasították az izmokat. A mentők a kis súlyosan megsérült gyermeket a kórházba szállították.

— **Csődbeszűntetés.** A szabadkai kir. törvényszék ifj. Schladt György ellen a csődöt megszüntette.

— **Fizetése képtelenség.** A bócsi hitelezők védőegyesülete mai számában közli Erdős Gáspár, volt szabadkai fűszerkereskedő fizetése képtelenségét.

— **Jó madarak hurkon.** Deutsch Menyhért és Wendler Ferencz rovott multu egyének vasárnap elköltötték a pénzüket. A legalkalmasabb módnak találták a pénzszerzésre, hogy özv. Donáthné ószeresnek a raktárát megdözmálják. Ejjel átmásztak a falon és onnan 24 kor. értékű géphajtó szijjat és egy rézbográcsot elemeltek. Potom áron tuladtak rajta, és az áran bepálinkáztak. A rendőrök elcsípték őket. Kihallgatásukkor érdekes vallomást tettek. A lopást erősen tagadták, azt azonban beismerték, hogy az idegen ingó dolgokat a tulajdonos beleegyezése nélkül elvitték. Most már az ügyészség fogházában várják ügyük fejleményeit.

— **Elveszett** ma a dohánynagyotzse és a városháza közti uton egy drb 20 koronás arany. A vesztés kéri a becsületes megtalálót, juttassa azt hozzá megfelelő jutalmazás ellenében lapunk kiadóhivatala útján.

A mi piacunk.

(E) Szabadka az egyetlen nagyobb magyarországi város, hol a piac oly annyira szét-szórt és gondozatlan, hogy egyrészt jólábu embernek kell lenni annak, aki a város valamelyik végpontján lakik és többféle vásárolni valója lévén beakarja járni a szabadkai piacokat; másrészt pedig még estefelé is kellemetlenül érinti a piacon keresztül vagy mellette elhaladókat a reggeli piac után maradt orrfacsaró, fejbőditő sőt a gyengébbeknek bizonyára gyomorfeldorgató bűz.

Pedig ezt a kérdést egyszerűen megoldhatnók. — Decentralizálni kellene a piacot, mint a nagyobb városokban is van.

Két helyre kellene helyezni. Az egyiket a belváros, a másikat a szt. Rókus és szt. György külvárosok részére.

Ez utóbbinak épen jó hely volna a szt. Rókusi templom előtti tér, úgy Sándor község mint az ujonnan felállítandó VII. gyógy-

szertárra való tekintettel és mert a Gazdag és azzal párhuzamos utcákon keresztül a két külső városrész egész kényelmesen és könnyen közlekedik. De meg a külső városrészekre is ráférne egy kis forgalom emelés.

A belvárosi piac semmi esetre sem volna mai helyén hagyandó. A városok főtere ma már sehol sem szolgál piacterül, s Szabadka különösen kedvező helyzetben van arra való tekintettel, hogy piacát hol helyezze el és miként rendezze be?

Két igen alkalmas hely van a belvárosi piac részére, csak hogy persze némi átalakítás, illetve rendezés után.

Az egyik a Széchenyi-tér a Jókai-utca belső részével, a másik a Deák-utca az u. n. Zalogház utcával.

A Széchenyi-térnél az egész átalakítás abból állana, hogy két-két kocsi szélességben két kocsiutat kellene hagyni közvetlenül a két asphalt járda mellett keramit burkolattal, a közbeeső részt pedig a járdák magasságában asphattal burkoltatni, mely közbeeső részen a Petőfi-utcától az u. n. Kakas iskola felé a Bognár-utczáig, épen négy hosszú sorban férnének el az árusítók olyan nagy számban, hogy a Jókai-utczára csak mint pót piac helyre volna szükség. Egy ilyen Széchenyi-téri piac azután igen könnyen volna naponta egyszeri öntözés mellett tisztán tartható, különösen ha az elárusítóknak — mint más nagyobb városokban is — megvolna tiltva szigorú büntetés terhe mellett a hulladékok hátrahagyása.

A mészárosok egyszerűen eltiltatnának a piac terezen való árusítástól s ha ma még — egy ipari és hús. — avagy csak hús árucarnok felépítése is igen nagy akadályokba ütköznék (hogy mik ezek, nem tudom, csak látom, hogy fázna tőle), úgy a Széchenyi-téri háztalajdonosok közül hiszem hogy nem is egy akadna, aki a saját udvarán hús-árusító kamrácskák építésére nemcsak hogy vállalkoznék, de még bizonyos haszonbért is fizetne ez után a város közönségének.

A Zsibárus piac már csak nálunk disztelenkedik a város kellő közepén másutt ugrszólván a városon csaknem kívül van már telepítve, nálunk azonban olyan kiváló megbecsülésnek részese, hogy közvetlenül egyik — még pedig állandóan nyitva álló és ajtatoskodókkal telt — templom elé plántálták.

A zsibárus piacnak elég, sőt igen jó helye volna, a selyemgubó raktár előtti térség, vagy a halasi ut két oldala, akár a zentai ut vagy a gázgyár melletti terület és még több más erre alkalmas terület, de semmi esetre sem a város kellő közepén levő Teleki-tér. Ez a kis térség határozottan más hivatással bír.

Egy veszedelmes tolvaj elfogatása Szegeden.

Szeged, július 1.

A tolvajok haladnak a korrallal. A régi módi apró-cseprő libalopás, zsebtolvajlás ma már csak abcéje ennek a csöppet sem tiszteletre méltó kasztnak, mely a kor igényeihez képest ma már valóságos kasszafuró gépekkel dolgozik, a gázságainak keresztülvitelében zsenialitással határos furfangot, leleményességet és tudást tanusít. A modern tolvajok egyik veszedelmes alakja a kerékpártolvaj. Elcsipni ritkán lehet s a károsult már csak a zalogházban látja viszont kerékpárját.

A szegedi rendőrségnek tegnap este sike-

rült egy ilyen hirhadt kerékpártolvajt elcsipni.

A jeles férfiú, névszerint Leitner Ferencz pinczér, legutóbb Szabadka városát boldogította. Az Otthon kávéházban hordozgatta a különböző sötét és világos kapuczinereket mellékfoglalkozásaként pedig rendszeresen üzte a kerékpárlópat.

Először Koch Sándor szállító bicziklijét lopta el s bezálogosította 50 koronáért. Mikor érezte, hogy már nem jó a levegő, el-emelte egy Deutsch nevű huszárörmester kerékpárját s azon megszökött.

A bejelentett panaszokra sürgős átiratban értesítette a szabadkai rendőrkapitány a közeles városok rendőrségét, úgy a szegedit is, — felhiva figyelmüket a jeles garszonra, kit hasonló lopás miatt a szombathelyi rendőrség is köröztet.

Tegnap este a Hagenmacher-féle sörcsarnokban Kerekes detektiv leírás után fölismerete Leitner Ferenczet, asztalához lépett és felszólította, hogy kövesse.

A megcsipett ember sápadtan állott fel az asztaltól s megindult az ajtó felé. Alig érték azonban az utcza ajtón kívül, Leitner kiszakította magát a detektiv kezéből s rohanni kezdett a Dugonics-tér irányában.

Kerekes utánna szaladt a vakmerő tolvajnak s kiáltozva figyelmeztette a szembejövőket, hogy fogják meg a szaladó embert.

Egy közös hadseregbeli főhadnagy látva a hajszát, kirántotta a kardját, Leitner elő ugrott és megakadályozta a tovább menekülésben mindaddig, míg Kerekes detektiv újra oltalmába nem vette a kalitkából kirepült kis madárkát.

Leitner Ferenczet felkisérték a rendőrségre hol megvallotta, hogy a Deutsch-féle kerékpárt 50 koronáért zálogosította el a kézműves bankban.

A pénzből 30 koronát megis találtak nála. Most csak a vizsgálatnak Szegedre vonatkozó részét fejezik be, azután utazik a férfiú Szabadkára, de nem bicziklin.

SZÍNHÁZ.

A színház sorsa.

Fontos ülése lesz pénteken a szinügyi bizottságnak. Arról fognak tanácskozni, hogy mi lesz a színházzal? Jobban mondva, mi lesz a működési szezonnal. Ezzel pedig foglalkozni kell azért, mert igazgatónk van ugyan, de társulatunk eddig még nincs, nincs legalább a szerződés értelmének megfelelő társulatunk. A szinigazgatónak ugyanis, a szinügyi bizottság határozatához képest f. hó elsején kellett volna bemutatnia a társulat kiegészített névsorát, ami azonban nem történt meg. Ezzel a mulasztással szemben a szinügyi bizottság tagjainak többsége nem ért egyet. A pénteki biz. gyűlésen tehát valószínűleg újabb záros határidőt engednek Pesti Iliás Lajosnak, ha akkorra sem terjesztené be a tagok névsorát, akkor, értesülésünk szerint, a bizottság új pályázat kiírását fogja javasolni a tanácsnak.

SPORT.

A „Bácska” training mérkőzése.

A „Bácska” szabadkai Athletikai Club I és II. csapata f. hó 5-én vasárnap délután training mérkőzést tart a zombori uton levő football pályán. E két csapat legjobban játszó tagjaiból fog összeállítani azon csa-

pat, a mely f. hó 12-én a „Magyar Athletikai Club”-bal fog mérkőzni a zombori uti pályán. Ezen training mérkőzés 20 filléres belépti jegyekkel megtekinthető.

Törvénykezés.

Elkobzott reklám czédulák.

A helybeli rendőrkapitányság még a tavasz elején elkobzott Földes Samu helybeli férfiruha kereskedőtől néhány darab reklám czédulát, a melyek feltűnően hasonlítottak a 20 koronás bankjegyekhez.

Az ügyészi megbízott is vádolta e miatt Földest és kihágás miatt kérte megbüntetését.

A kir. járásbiróság büntető osztályán Marsó kir. aljárásbíró tárgyalta az ügyet, azonban Földest a vád és következményei alól felmentette. Az inkriminált reklám czédulákból csak 8 drbot kapott testvérétől Földes Izsótól és ezekből is csak négyet osztott szét jó ismerőseinek, tehát a nyomtatványok terjesztése nem volt megállapítható, de különben is feltűnő betűkkel lévén Földes Izsó neve olvasható és a nyomtatvány hátlapja pedig teljesen üres lévén, a legtapasztalatlanabb ember sem tévesztette össze az igazi 20 koronásokkal.

NYILTTÉR*)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon résztvevőknek, kik férjem, illetve apánk, nagyapánk, testvérünk, sógorunk, nagybátyánk, rokonunk: Jakobcsits Antal elhalálása alkalmával fájalmunkat, bármely módon enyhíteni segítettek, hálás köszönetünket nyilvánítjuk.

A Jakobcsits család.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk

Közzgazdaság.

Időjárás. (A központi meteorológiai intézet távirati jelentése.) E hó 3-ára száraz derült időjárás várható.

Gabonatözsde.

Budapesti gabonatözsde.

Jobb külföldi hírekre és bécsi vételekre a mai előtözsde irányzata szilárdult és a forgalomba került értékek 1—2 korona áremeléssel zárultak. Az általános üzlet nyugodt maradt.

A határidőüzlet ma is, részint a készáru hanyatlására, részint a jó időjárásra lanyha irányzattal zárult.

	Kezdete	Változás
Buza májusra	—	—
Buza okt.-re	716	711—712
Buza ápr. 1904	740	735—736
Rozs	—	—
Rozs okt.-re	605	602—603
Rozs	—	—
Zab májusra	—	—
Zab	—	—
Zab okt.-re	526	525—524
Tengeri májusra	—	—
Tengeri júliusra	614	611—612
Tengeri aug.-ra	621	617—618
Tengeri májusra	5-17	515—516
Repece aug.-ra	11-70	11-70—11-80
Repece	—	—

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

HIRDETÉSEK.

Olvasd!

Olvasd!

ENGL ADOLF

varrógép-kerékpárraktára és házi sűrűny (villamos osengetyű) installáló intézete.

Szabadkán, Kossuth-utca

a „Pest szállodá”-nak és dohány nagyüzetének átellenében.

elsőrendű varrógépeit — részletfizetésre is, és a cöntinens legjobb kerékpárját, a „Styria”-t, a melynek főképviseelője, egyszersmind Szabadka és a megye nagyobb területére.

Különösen felhívja a hölgyközönség figyelmét műhímzőgépeire, a melyekkel bármilyen komplikált mintájú hímzést művésziesen lehet előállítani.

Minták és gépek bármikor megtekinthetők és szaktanítás INGYEN.

Bevezet házi sűrűnyöket (villamos csengőket és elfogad mindennemű e szakba vágó valamint bármilyen gépjavitást, lelkiismeretesen, pontosan és olcsón.

Vidéki megrendelések pontosan eszközölkötnék.

Legolcsóbb a

Terézia levélpapír

szép Ivori színben, tükör sima felületű, kellemes írás. — 50 boríték és 50 levélpapír, diszes dobozban

65 krajczár.

Kapható Heumann Mór papirkereskedésében Szabadkán.

Kladek Kázmér

diszszoba festő és mázoló Szabadkán
Bercsényi-utca, 669. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, a legkényesebb izlésű szobák, vendéglők és termek festését — enyv, olaj, vagy tempera kivitelben

jutányos árak mellett.

Ingyen és bérmentve kap

mindenki egy kezelési könyvecskét, melyből bárki képes

legfinomabb Liköröket és Rumot

hideg uton minden készülék nélkül még a legkisebb mennyiségben is országszerte ismert arómáimmal előállítani.

WATTERICH A.

Budapest, VII. Dohány-utca 5. sz. alatt.